

REPERE BIOGRAFICE DIN VIAȚA COLONELULUI VASILE CONSTANTINESCU, OFİȚER DE INTENDENȚĂ ÎN MARINA ROMÂNĂ

Elena ZÎRNĂ*

Unul dintre ofițerii apreciați ai marinei române, cu o carieră militară înfloritoare, colonelul *Vasile Constantinescu* s-a născut la 27 decembrie 1879, în Pitești, județul Argeș. A fost fiul lui Constantin și al Constantinei, ambii domiciliați în aceeași localitate, Pitești, județul Argeș¹.

Trebuie să precizez de la început că mi-a atras atenția faptul că a fost argeșan, pentru ca, mai apoi, să descopăr că a fost un excelent ofițer de intendență, desfășurându-și o parte din activitatea militară în Comandamentul Marinei Militare Regale.

Vasile Constantinescu a locuit în București pentru o bună perioadă de vreme. La 26 iunie 1920 s-a căsătorit cu domnișoara Elena Ionescu și au domiciliat în București, județul Ilfov. În foaia matricolă din memoriul său original, la rubrica „copii” nu este consemnat nimic².

A fost elev al „gimnaziului din Pitești”, apoi al Școlii de artificieri militari din cadrul Pirotehniei Armatei, pe care a absolvit-o în vara anului 1896. Cu această specializare, la 20 martie 1903, a fost detașat la Școala de artilerie geniu și marină, până la 1 aprilie 1905. La 1 octombrie 1906, a urmat o altă detașare, la Comandamentul regiunii întărite, unde a lucrat aproximativ doi ani, până la 1 aprilie 1908, când a fost din nou detașat la Corpul 2 Armată. După alți doi ani, începând cu 1 aprilie 1910, și-a desfășurat activitatea în cadrul Depozitului central de muniții de război,

* Expert arhivist, Depozitul Central de Arhivă, Pitești, e-mail: azd1972@yahoo.com.

¹ Depozitul Central de Arhivă, Pitești, fond *Direcția Cadre și Învățământ, Memorii Bătrâni Marină*, colonei, dosar 197, f. 1.

² *Ibidem*.

având gradul de guard de artilerie cls. a III-a, pentru ca, la 1 iulie 1910, să obțină gradul de guard de artilerie cls. a II-a³.

În tot acest timp și-a dezvoltat abilitățile în specializarea sa, devenind foarte priceput în manipularea și administrarea explozibilului de război și foarte apreciat de șefii săi ierarhici.

Așa se face că, la 1 aprilie 1915, a fost mutat la Comandamentul Cetății București, având gradul de căpitan, arma administrație. Datorită specializării sale de artilerist artificier, a fost nevoie ca, la 1 aprilie 1916, când războiul bătea la ușă, să fie mutat la Comandamentul trupelor destinate locurilor întărite, Sectorul B fortificații, respectiv Centrul de aprovizionare Alexandria, cu gradul de căpitan de intendență⁴.

Prima notare de serviciu care se află în memoriul original este cea din perioada august-septembrie 1916, asupra activității sale desfășurată în acest centru. Șeful Sectorului B fortificații nota că „a depus un deosebit zel și activitate ca trupele să fie îndeustulate cu toate cele trebuincioase și depozitele să fie prevăzute cu toate alimentele și materialul necesar”⁵. La 7 septembrie 1916 a revenit la Comandamentul Cetății București (Regimentul 1 Artilerie Cetate), fiind mobilizat pentru luptă⁶.

Ușor se poate observa că acest ofițer a avut calități umane în primul rând, apoi militare deosebite. Acestea erau cu atât mai importante cu cât, să nu uităm, războiul abia începuse și militarii români aveau nevoie de alimente și materiale de război, pentru a se putea descurca în condițiile vitrege ale frontului.

Începând cu 5 octombrie 1916, și-a desfășurat activitatea la Pirotehnia Armatei, pentru ca, la puțin timp, să fie detașat la Atelierele de muniții Botoșani. La 1 mai 1917 a fost mutat la Depozitul de armament al armatei. Aici a fost șef al Biroului materialului de artilerie, funcție îndeplinită cu succes, fiind specialist în „serviciul munițiilor”⁷.

În urma evenimentelor din Galiția, Depozitul de muniții a fost evacuat din nordul Moldovei, motiv pentru care, Vasile Constantinescu – pe atunci căpitan – a primit ordin de a organiza depozitele de pe linia Crasna – Huși, pentru a putea primi muniția din nordul Moldovei. Șeful Direcției Armamentului din Ministerul de Război a notat că „s-a achitat bine, după care a fost trimis în Rusia”⁸.

³ *Ibidem*, f. 2.

⁴ *Ibidem*.

⁵ *Ibidem*, f. 4.

⁶ *Ibidem*, f. 2.

⁷ *Ibidem*.

⁸ *Ibidem*, f. 7.

Astfel, la 8 august 1917, a fost mutat la Depozitul de muniții Odessa. A îndeplinit cu succes funcția de șef al depozitului, astfel că, la 1 septembrie 1917, a fost avansat la gradul de maior, arma intendență⁹. A asigurat aprovizionarea, gestionarea și expedierea muniției către unitățile militare aflate pe front, fiind apreciat astfel: „și-a îndeplinit serviciul cu multă pricepere și râvnă, întocmind la timp actele legale prevăzute de convențiunea ruso-română, cu toate dificultățile cu ocaziunea revoluția (sic!) rusă. Suferind teroarea regimului bolșevic din Decembrie 1917 - Martie 1918 și strecurându-se cu dibăcie a rămas neclintit la serviciu, îngrijind de oameni și materialele depozitului. A pus un deosebit interes în păstrarea materialelor și actelor de valoare, salvând la timp actele principale ale depozitului, care ar servi statului român la formularea pretențiunilor de despăgubire pentru materialele de război românești de pe teritoriul rus, risipite din cauza revoluției ruse și devastate de bandele bolșevice”¹⁰. Depozitele românești din Odessa fuseseră distruse în urma unui incendiu din ziua de 18/31 august 1918, provocat de explozia unor depozite rusești cu muniție.

Aceste aprecieri, în vreme de război, fiind binecunoscute acțiunile devastatoare ale bolșevicilor, au fost cu atât mai importante, atrăgând după ele două propuneri din partea locotenent-colonelului Nicolae Soare, șeful Serviciului materialelor de război din Rusia. Prima, înaintarea la gradul următor (locotenent-colonel) „în mod excepțional” și cea de-a doua, decorarea cu Medalia „Coroana României” cu spade, clas. a V-a, pentru merite deosebite¹¹.

*Sediul Comandamentului
Marinei Regale
(1931-1936) în localul fostei
Școli Navale, Constanța, azi
sediul Muzeului Național al
Marinei Române*

⁹ *Ibidem*, f. 2.

¹⁰ *Ibidem*, ff. 9 și 10.

¹¹ *Ibidem*, f. 13.

La 28 decembrie 1918 a plecat din Odessa și a revenit la Depozitul de armament al armatei din Ministerul de Război, respectiv la Serviciul control al materialelor de război¹². Directorul acestui serviciu nota în foaia calificativă din perioada 15 decembrie 1918 – 31 martie 1919 următoarele: „urmărindu-i de aproape activitatea și memoriile prezentate, am constatat că muncește conștiincios, cu sârguitate, sudoare și că face controlul cu multă judecată, ceea ce probează că are aptitudinile și cunoștințele cerute ofițerilor de intendență pe care le aplică cu mult bun simț și pricepere de îndată ce se pune în situația de a și le afirma”¹³. Din nou, cunoștințele speciale de chimie și practică în laborator, în ceea ce privește controlul și manipularea muniției de război, au făcut să primească aceste calificative bine-meritate, care au „întărit valoarea” maiorului, pe atunci, Vasile Constantinescu.

După încetarea ostilităților, la 1 aprilie 1919 a fost mobilizat la Serviciul lichidități al comenzilor/materialelor de război, de unde a fost demobilizat la 1 aprilie 1921¹⁴. Și aici a dat dovadă de pricepere în activitatea desfășurată. A avut funcția de subșef al serviciului¹⁵.

Propunerea de înaintare la gradul de locotenent-colonel, venită din partea șefului Serviciului materialelor de război din Rusia la sfârșitul anului 1918, s-a materializat la 31 martie 1923, când a fost înaintat locotenent-colonel, arma intendență. Tot atunci a primit și funcția de șef al Serviciului de intendență¹⁶.

Această funcție a deținut-o până la 1 octombrie 1924, când a fost numit șef al Serviciului intendență la Divizia 1 Vânători Munte. La 1 aprilie 1927 a fost detașat la Arsenalul armatei, până la 3 mai 1929, când a revenit la Divizia 1 Vânători Munte. Grație meritelor sale deosebite, imediat după sosirea în unitate, la 10 mai 1929, a fost înaintat colonel, arma intendență¹⁷.

Directorul Arsenalului armatei l-a caracterizat astfel: „Ofițer energic, cu multă putere de muncă și inițiativă, hotărât, cu multă voință – concepe bine. Inteligent și cu mult spirit de muncă în lucrările sale. Cu o frumoasă cultură generală și cu solide cunoștințe profesionale. Ofițer disciplinat și autoritar. Bun cunoscător, devotat serviciului, își asumă curajul răspunderii. Cu simțul datoriei foarte dezvoltat, execută în prea bune condițiuni ordinele (sic!) ce primește [...] colonelul Constantinescu Vasile este un ofițer, care

¹² *Ibidem*, f. 4.

¹³ *Ibidem*, f. 12.

¹⁴ *Ibidem*, f. 5.

¹⁵ *Ibidem*, f. 6.

¹⁶ *Ibidem*, ff. 6 și 20.

¹⁷ *Ibidem*, f. 7.

prin felul său de a servi, și-a adus elogii, așa că se poate compta (sic!) pe el în orice împrejurare”¹⁸.

Datorită calităților militare excepționale, la 20 iunie 1930 a fost numit în funcția de „ofițer de control” la Direcția controlului din Ministerul Armatei¹⁹. Această funcție a deținut-o până la data de 1 octombrie 1931, când a fost mutat la Comandamentul Marinei Regale²⁰.

La aproximativ un an după mutarea în această unitate, comandantul marinei, contra-amiralul Bălănescu, l-a caracterizat astfel: „Face dese inspecțiuni navelor și unităților pentru a se asigura de aplicarea strictă a legilor și regulamentelor militare și mai ales pentru a controla hrana și îmbrăcămintea oamenilor. La inspecțiile Diviziilor a pus multă conștiință în cercetarea scriptelor ad-tive. Ofițer integru, cu o întinsă experiență în materie de ad-ție militară. Foarte just în vederile sale. Merită elogii de felul cum se achită de serviciile sale. Disciplinat și respectuos. Foarte bun ofițer de intendență. Dă o frumoasă pildă subalternilor săi. Merită a fi admis la cursul de comandament”²¹.

Subliniem încă o dată că a fost un foarte bun ofițer, așa cum reiese din aprecierile de serviciu ale șefilor ierarhici, depunând toate eforturile în activitatea de control pe linie administrativă la Serviciul control din Comandamentul Marinei Regale. De asemenea, datorită experienței căpătate de-a lungul timpului, transmitea cu ușurință cunoștințele sale subordonaților. Pentru aceste calități, a fost propus a urma cursurile de specialitate pentru a deveni ofițer comandant în Marina Regală.

În foaia calificativă, întocmită în perioada 1 noiembrie 1934 – 31 octombrie 1935, colonelul Vasile Constantinescu a fost din nou apreciat la superlativ de către comandantul Marinei Regale. Însă, apare și consemnarea: „În ultimul timp a fost cam suferind și i s-a acordat un concediu medical. În ianuarie 1936 urmează să fie pus la pensie”²².

Nu s-a mai bucurat de liniștea zilelor de pensie, întrucât la 12 decembrie 1935 a încetat din viață.

Trecerea lui în neființă a fost consemnată prin certificatul de deces nr. 459/1935, eliberat de Primăria orașului Pitești²³.

¹⁸ *Ibidem*, ff. 25 și 26.

¹⁹ *Ibidem*, ff. 8 și 28.

²⁰ *Ibidem*, f. 9.

²¹ *Ibidem*, f. 31.

²² *Ibidem*, f. 33.

²³ *Ibidem*, f. 9.

**BIOGRAPHICAL MARKS FROM COLONEL'S VASILE
CONSTANTINESCU LIFE,
INTENDANCE OFFICER IN THE ROMANIAN MARINE CORPS**

-abstract-

Keywords: Vasile Constantinescu, officer specialist in explosives, intendance specialization, Royal Romanian Marine.

One of the cherished officers of Romanian Marine, the colonel Vasile Constantinescu was born on 27 December 1879, in Pitesti, Arges county.

When I wrote his personal memoir, it caught my attention the fact that he was from Arges. Then, I discovered that he was a great officer of intendance, a specialist in explosive material, who unfold a good part of his military activity in the Royal Romanian Marine.